

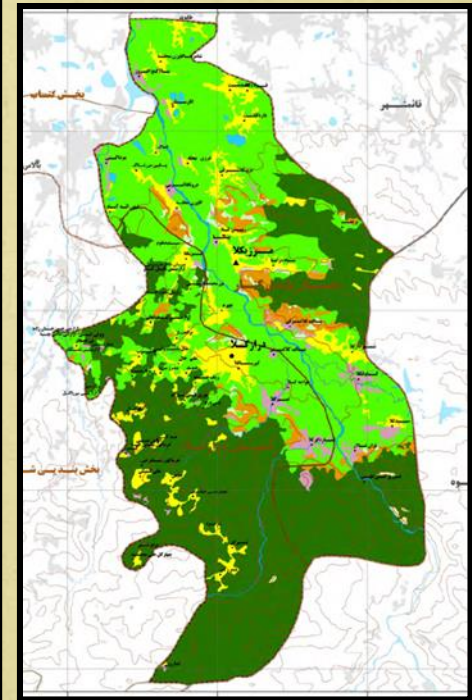
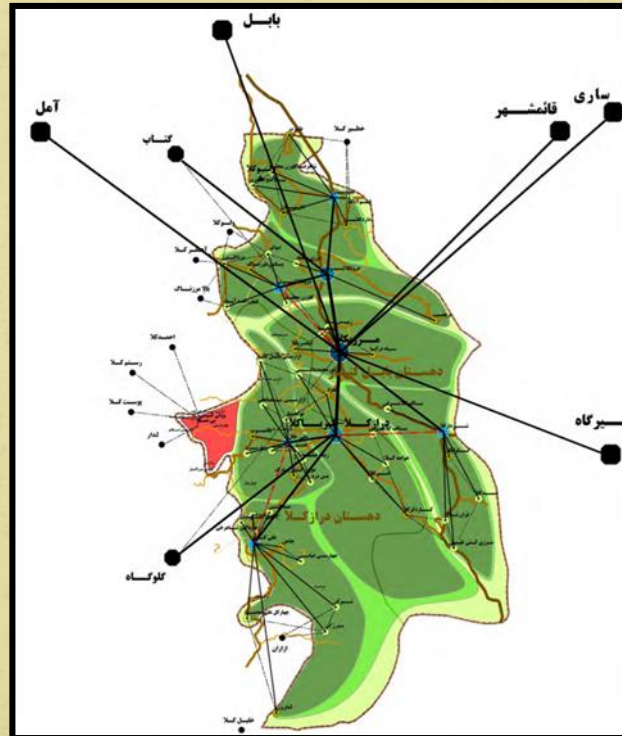
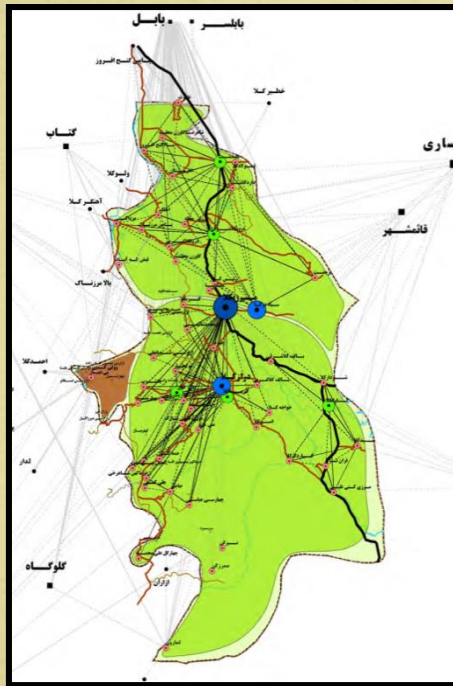
سوره الفاتحه

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

معاونت عمران روستایی

طرح توسعه منظومه روستایی

زنجان - آبان ماه ۱۳۹۷

بنیاد سکن و انستاب اسلامی

معاونت عمران روستایی

مدیریت اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی کشور

۱- مقدمه

۲- کنشگران اصلی طرح

۳- سازمان اجرایی طرح

۴- عملکرد اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی

۵- شرح خدمات مدیریت اجرای طرح های اثر بخش عمران و توسعه

۶- سطوح مدیریت اجرای طرح

۷- گامهای اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی

ابهامات اصلی در مورد طرحهای توسعه پایدار منظومه های روستایی:

■ باتوجه به وجود طرحهای مشابه مانند طرح جامع ناحیه ای یا طرح آمایش استان، چه ضرورتی برای تهیه طرحهای توسعه پایدار منظومه های روستایی وجود دارد؟

❖ ضرورت توجه به پیوند سکونتگاه ها به جای روابط میان آنها، منافع سکونتگاه ها در برقراری پیوند با هم تأمین می شود، ضرورت تغییر نگرش در برنامه ریزی؛

❖ ضرورت توجه به توسعه به جای خدمات رسانی؛

❖ ضرورت ایجاد هماهنگی میان دستگاه ها، تولید سند توسعه روستایی مورد وفاق؛

❖ ضرورت بهره برداری بهینه از منابع محدود.

■ جایگاه قانونی طرح چیست؟

- ❖ بند ح ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم توسعه؛
- ❖ اسناد اجرایی برنامه ششم توسعه، سند فرابخشی توسعه روستایی؛
- ❖ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص تهیه طرحهای ساماندهی فضا و سکونتگاه های روستایی.

- چه ضمانتی برای اجرای پیشنهادات و مصوبات طرحهای توسعه پایدار منظومه های روستایی وجود دارد؟

- ❖ تفاهمنامه های متبادله با استانداریها؛

- ❖ مستندسازی اجرای طرحهای پایلوت؛

- ❖ رایزنی با مسئولین استان و جلب نظر ایشان برای حمایت از اجرای طرح پایلوت.

اقدامات انجام شده در جهت زمینه سازی برای تهیه و اجرای طرحهای توسعه پایدار منظومه های روستایی:

- ۱- پیشنهاد اصلاح مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص تهیه طرحهای ساماندهی فضا و سکونتگاه های روستایی؛
- ۲- پیشنهاد طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی به عنوان سطح سوم طرحهای آمایش در کشور؛
- ۳- تدوین شرح خدمات تهیه طرحهای توسعه پایدار منظومه های روستایی و آرایه آن به جای شرح خدمات همسان تهیه طرحهای ساماندهی فضا و سکونتگاه های روستایی؛
- ۴- تدوین شرح خدمات برای تهیه اسناد اجرایی طرح؛
- ۵- برگزاری جلسات هماهنگی با دستگاه های اجرایی ذیربط مانند سازمان برنامه و بودجه کشور، وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی، وزارت تعاون، کار و تأمین اجتماعی، معاونت توسعه روستایی ریاست جمهوری و تعدادی از استانداریها؛
- ۶- مبادله تفاهمنامه همکاری برای تهیه و اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی در قریب ۲۰ استانداری.

مشکل اصلی برای اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی کجاست؟

نظام برنامه ریزی روستایی ← **طرحهای توسعه و عمران شهری و**

نظام توزیع منابع ← **کمیته برنامه ریزی شهرستان**
← **شورای برنامه ریزی و توسعه استان**

کنشگران اصلی طرح

کنشگران اصلی طرح

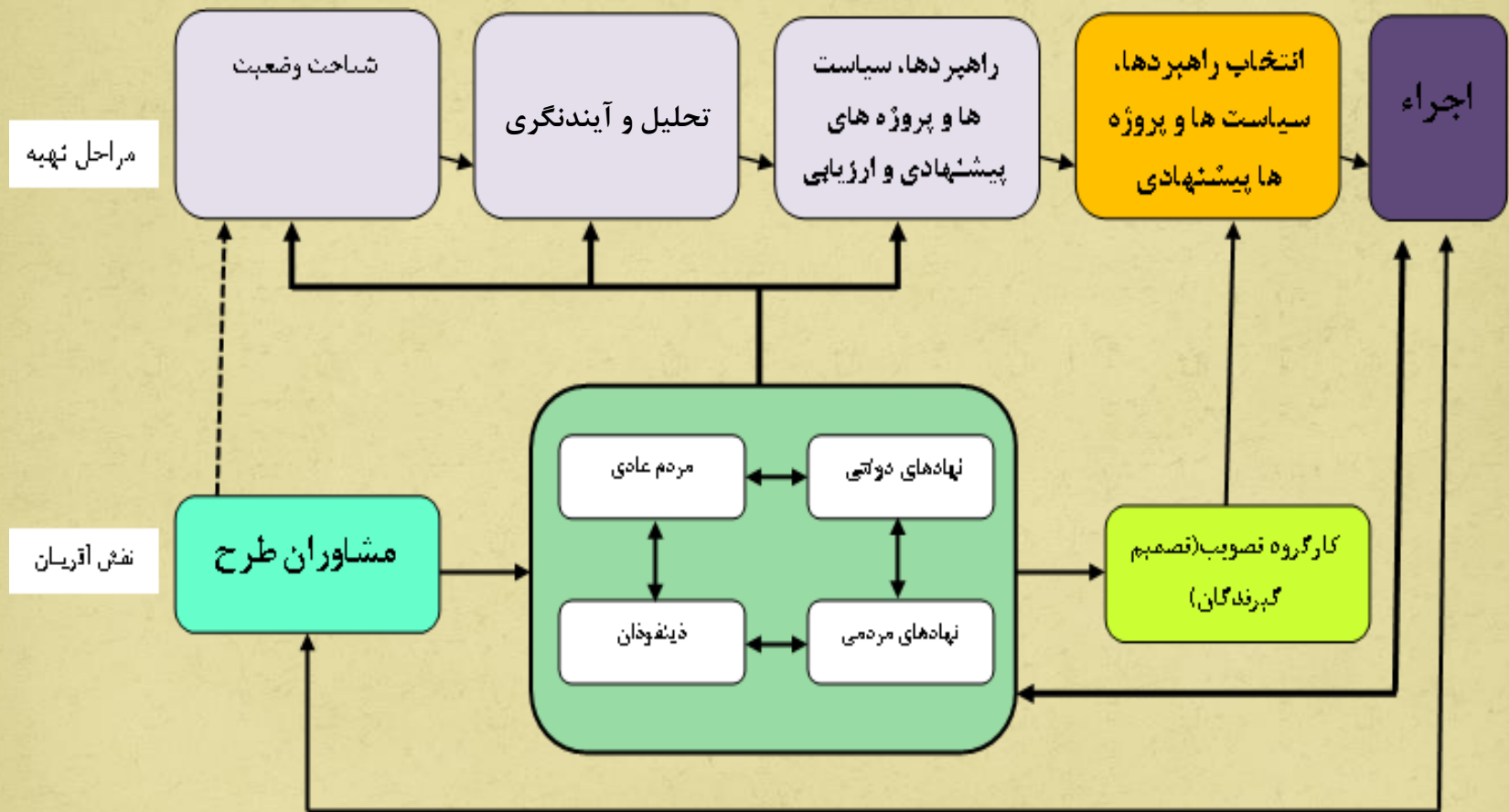
- دولت (دستگاه های اجرایی)؛
- سازمانهای مردم نهاد؛
- بخش خصوصی؛
- روستاییان؛
- تسهیلگران؛ و
- سایر مشارکت کنندگان.

شرایط لازم برای اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی

۱- **مقبولیت طرح:** دستگاه های ذیربط، روستاییان، نهادهای محلی و...

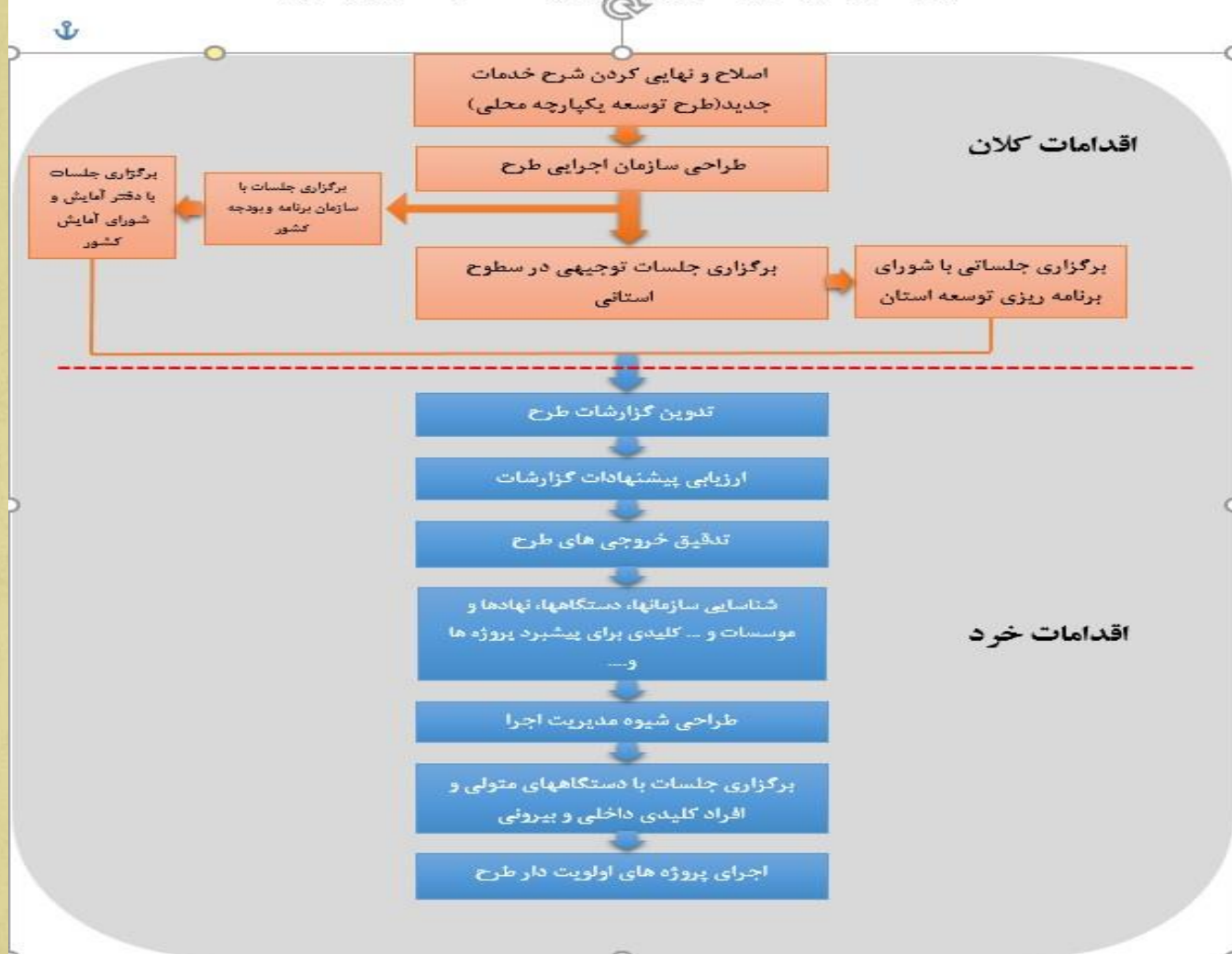
۲- **کیفیت طرح:** نظارت مؤثر بر تهیه طرح در سطح ملی و استانی

۳- **تسهیلگری اجرای مصوبات و پروژه های طرح**

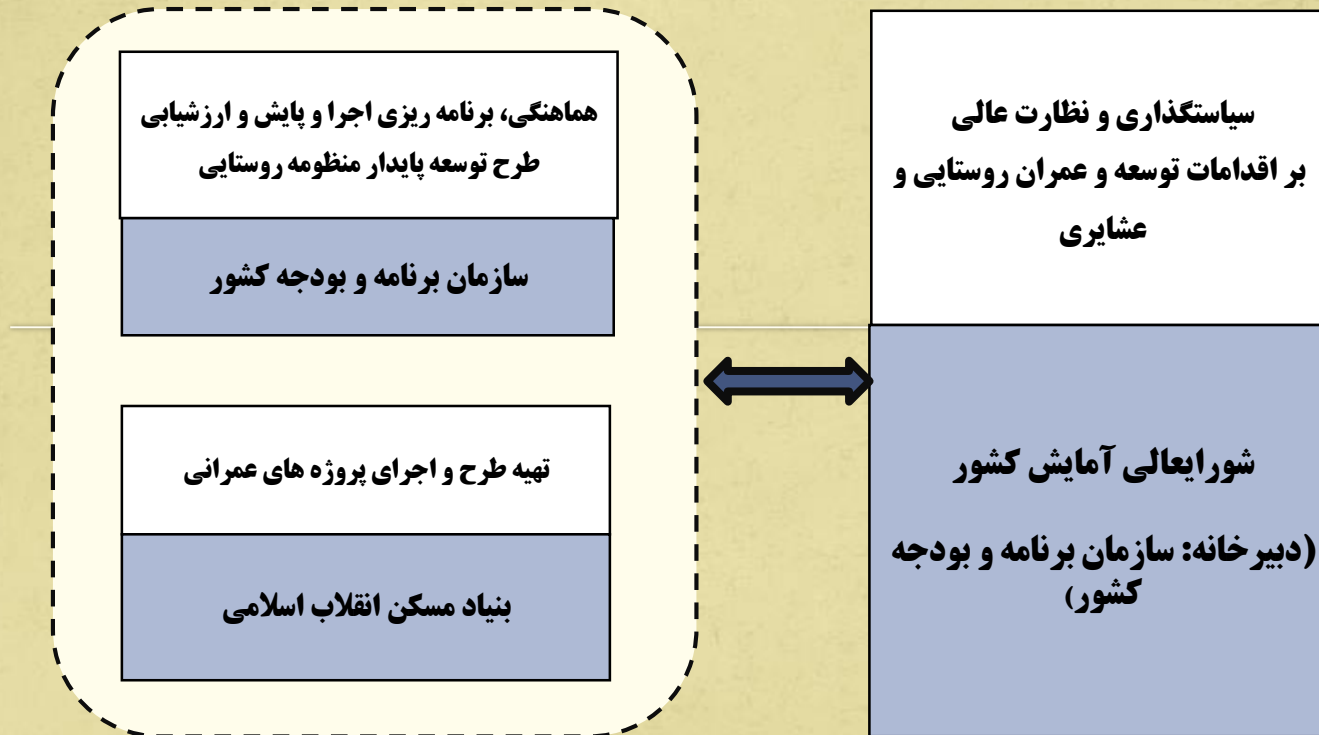

سازمان اجرایی طرح

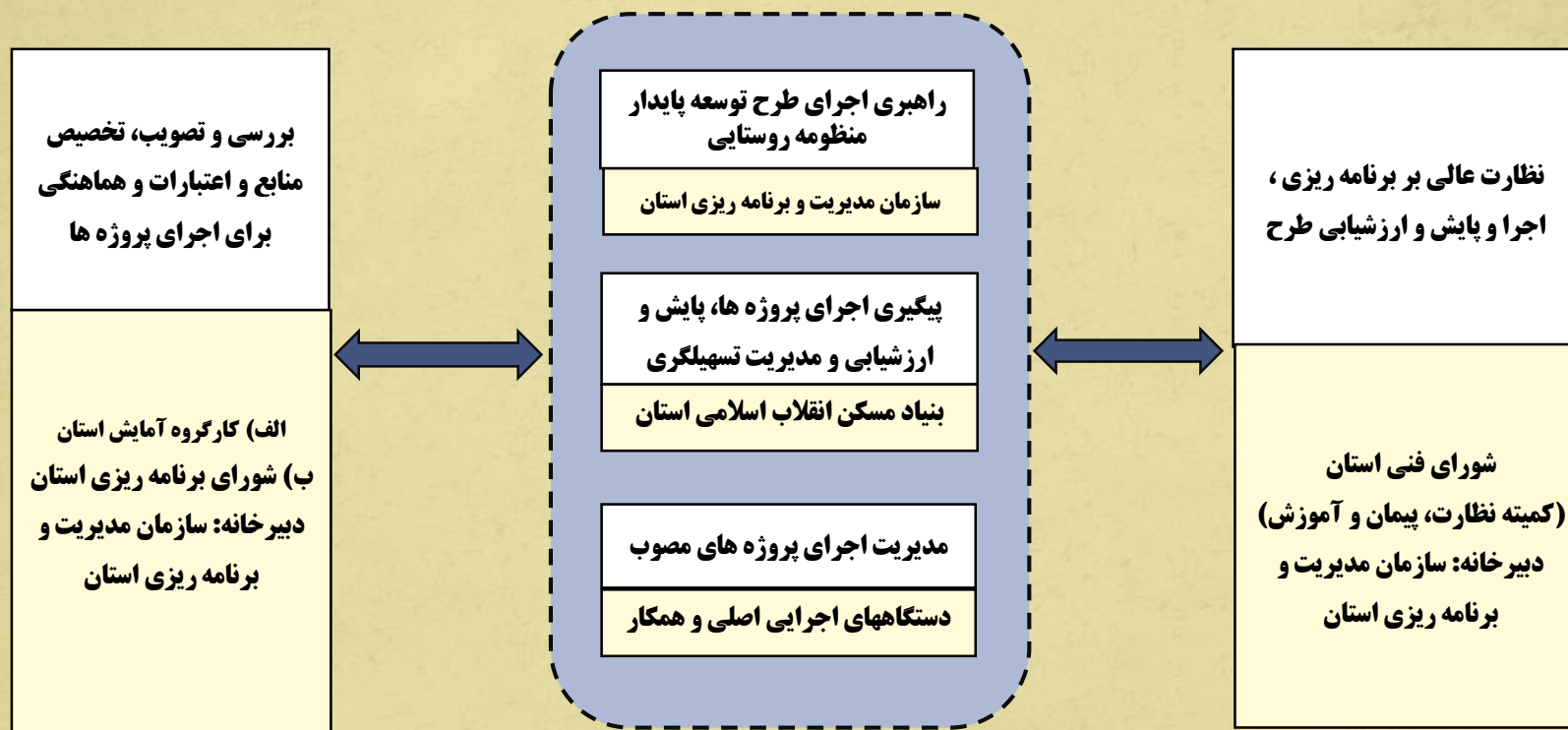
فرآیند طراحی مدیریت اجرای طرح توسعه منظومه های روستایی

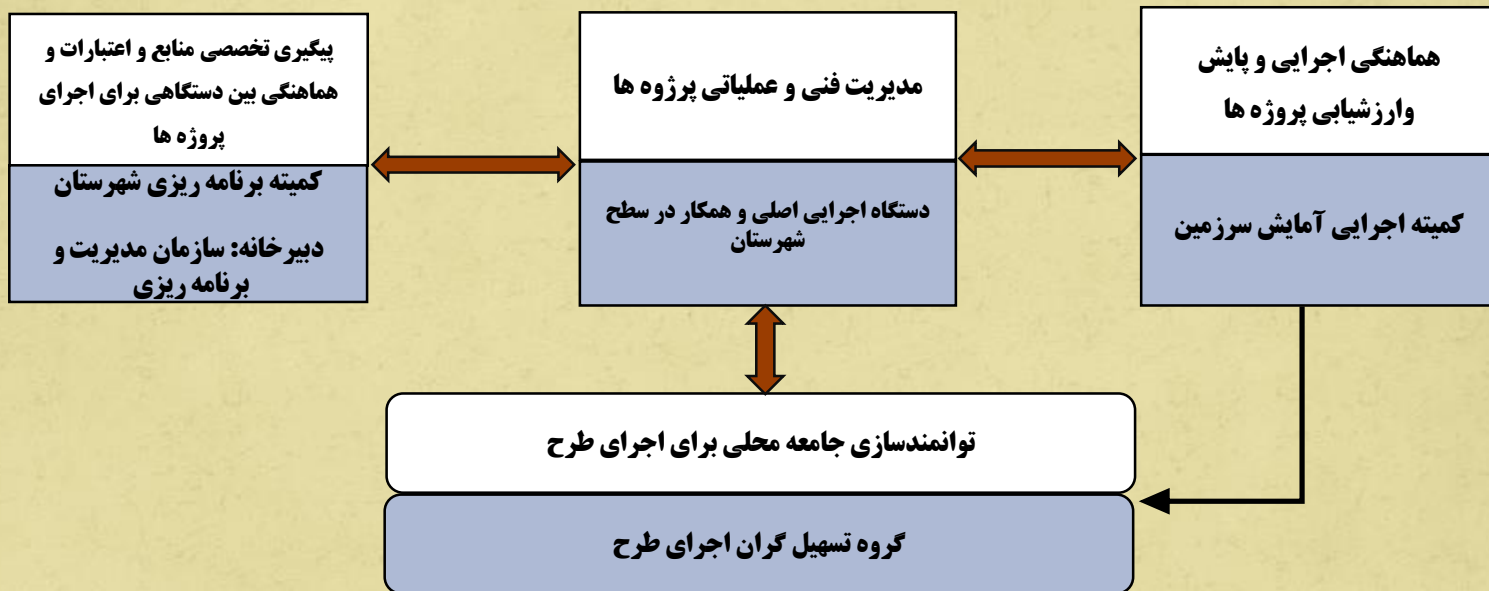
سازمان اجرایی طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی در سطح ملی

سازمان اجرایی طرح توسعه منظومه های روستایی در سطح استانی

سازمان اجرایی طرح توسعه منظومه های روستایی در سطح محلی

عملکرد اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های
روستایی

معرفی طرح‌های پیش‌ران منظومه‌های پایلوت اجرا

منظومه	استان	طرح‌ها و پروژه‌های محرک یا اثربخش
بابلکنار	مازندران	نوغانداری، دامداری، گردشگری
مرکزی گچساران	کهگیلویه و بویراحمد	معیشت عشایر رمه گردان (دامداری و صنایع دستی)
رامند بوئین زهرا	قزوین	گاوداری و گردشگری
مرکزی طارم	زنجان	تولید و عرضه زیتون، سیر و گردشگری

گام های اجرای طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی

گام اول: مقدمات

- ۱-۱- انتخاب محدوده و تعیین روستاهای مرتبط با طرح محرک یا پیشران (حداکثر ۳ طرح)
- ۱-۲- برگزاری نشست‌ها و انجام هماهنگی‌های مقدماتی
 - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان و شعبه مربوط و مشاور طرح
 - سازمان‌های محلی (استانداری، بخشداری، دستگاه‌های مسئول و همکار)
 - روستاییان (معمدین، ریش سفیدان و عوامل مدیریت محلی)
 - تنظیم سند همکاری با دستگاه‌های اصلی و معین (متناسب با طرح محرک)
- ۱-۳- آموزش کارکنان استانی، ستادی و تسهیلگران بسیج جامعه محلی با رویکرد مشارکتی

گام دوم: تحلیل انسجام و سرمایه های اجتماعی (اعتماد، انسجام و مشارکت دست اندر کاران کلیدی) توسط تسهیلگران

گام سوم: تحلیل منابع و سرمایه های محلی با استفاده از فنون برنامه ریزی مشارکتی روستایی (PRA) توسط تسهیلگران

گام چهارم: شناسایی مشکلات و اولویت بندی نیازها و راه حل ها با مشارکت جوامع محلی

گام پنجم: سازمان دهی جامعه محلی و ایجاد تشکل های هماهنگی و اقدام منظومه

۵-۱- ارتقای سطح آگاهی جامعه محلی :

۵-۱-۱- برگزاری نشست اطلاع رسانی و هماهنگی با مقامات محلی

۵-۱-۲- برگزاری نشست اطلاع رسانی و هماهنگی با شوراهای دهیاران و معتمدین محلی

روستاهای هدف برای معرفی پروژه و اهداف آن

۵-۱-۳- برگزاری نشست آگاهی رسانی با اهالی ذیربط روستاها و بویژه گروه های

هدف (مثال: نوغانداری، گردشگری و...) برای معرفی پروژه

۵-۲- نهاد سازی :

۳-۲-۱- برگزاری کارگاه های آموزشی برای جامعه محلی

۳-۲-۲- سازماندهی **کمیته مدیریت توسعه روستا**

۵-۳- مطالعه مشارکتی (به روش مصاحبه های گروهی) در گروه های هدف

۵-۴- تأمین اعتباری و مالی طرحها و پروژه های محرک

۵-۴-۱- منابع محلی: سرمایه های موجود بخش خصوصی، تشکیل صندوق های خرد روستایی

۵-۴-۲- منابع دولتی (اعتبارات دستگاهی)

۵-۵- ایجاد تشکل هماهنگی و اقدام منظومه (متشکل از تمامی گروههای روستاهای هدف طرح محرک)

۵-۶- اجرای پروژه‌های پیش‌بینی شده توسط بخش دولتی، خصوصی و مردمی به ترتیب اولویت:

۵-۷- نظارت و پایش دستگاه‌های اصلی و همکار

۵-۸- مستندسازی و تدوین مدل مشارکتی منظومه

۵-۹- ارزیابی دستاوردهای طرح توسعه منظومه روستایی

با تشکر